

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e45861/facsimile.pdf> (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Samtykke dertil, saaledes som er Tilfældet i andre Stater, og det hæder jeg navnlig at være bekendt med Hensyn til politiske Rettigheder. Thi naar man ikke vil tage Sagen med en ubetinget Tillid, saa kunde man let tænke sig, at der blev meddelt Nogen Opriisning for at give ham politiske Rettigheder, som da fulde anseelse i den Regerings Indretning, der havde givet den. Naar det er bemærket som en Sværhedsgrad, at man kunde faae Opriisning, naar man er dæmt fra sin Borte, men ikke med Hensyn til enkelte andre Forbrydere, saa maa jeg erindre, at der dog virkelig har været givet Opriisning med Hensyn til enkelte Retsretter, naar det er overgaaet Nogen en Dom, der vel ikke ligesom har betaget ham Nogen, men dog har givet Indsigelse paa andre borgerlige Rettigheder, navnlig med Hensyn til at kunne vinde Børgerskab. Men efterat Forordningerne vare indførte, har Regeringen ikke været sig selv til at give nogen saadan Opriisning, at den saa den, som efter Standsforordningerne havde tabt deres Stemmer, formet Nogen dertil. Hvad endelig det Spørgsmaal angaar, hvorvidt det skal gøres til Betingelse for Benaadning, at den Benaadte selv er enig i at modtage Raaden, saa maa jeg være af den Mening, som Komitten har antaget, at man ikke kan overlade til den Dømte at modtage Benaadning eller ikke. Jeg skal ikke indlade mig udførlig paa alle de juridiske Grunde, der tale for denne Mening, men jeg vil blot bemærke, at i de fleste Tilfælde, naar en Dømmede fra Bort, haaber Sagen saaledes, at naar en eller anden Omstændighed, som var oplyst om den Tilfælde, var borte, saa vilde han være dæmt til offentlig Arbejde, f. Ex. dersom et Korb ikke er fuldbægt, eller der ellers mangler nogen Gjenstand, der hører til for at nærende Lovens sidste Straf, saa vilde han være bleven dæmt til den anden Straf, offentlig Arbejde, paa Livstid; og det skulde nu være ganske forunderligt, om han, ved at have begaaet Forbrydelsen i sin fulde og herre Udretning fulde have erhvervet en Ret, som han ellers ikke havde. Det er heller ikke sjeldent Tilfældet, at en er skyldig i flere Forbrydelser, og at de øvrige Forbrydelser ere af en saadan Natur, at han vil blive dæmt paa Friheds, men at en af hans Forbrydelser gjer, at han bliver dæmt paa Livet. Der vilde saaledes i det Helt fremstomme mange Inconsequenter, men der er ogsaa flere andre praktiske Ulemper, som deraf vilde stige, navnlig den, at der i mange Tilfælde, selv efter de Forordninger, som Regeringen i mange Rening har modtaget i den senere Tid, er saafast Livstid for Forbrydere af en saadan Natur, at Regeringen ikke kan eller vil lade denne Straf gaae i Udførelse. I saadanne Tilfælde kan den Dømte, naar han selv har forhaand herpaa, eller ogsaa har en god Raadgiver, sige: Jeg spjætter ikke om den Raade, der tilbydes mig, og Regeringen kan dog ikke gaae hen og lade en Dødsdom erobre, som efter de nu almindelig erklærede Begreber vilde være uretfærdig og opværende. For at nævne et af de Tilfælde, hvor efter den nuværende Lovgivning Nogen kan blive dæmt til Livstid, og hvor det ikke lod sig tænke, at Regeringen kunde lade denne Dom fuldbyrde, vil jeg blot nævne Besoffom og Børnsel i Delgængsel, navnlig naar der ikke er noget virkelig Bevis for, at Besoffomene har lagt Gaaed paa sit Højer. Under saadanne Omstændigheder vilde der være noget Opværende i, om Staten lod bløde Straffe fuldbyrde; men dersom Regeringen ikke kan sætte en anden Straf i stedet, saa vil den Paagjættende kunne tilvinge sig fuldkommen Straffeløshed. I Sverrig, hvor det, ligesom i den nordre Grundlovs, er bestemt, at Benaadning ikke kan paavindes Nogen, har man for nogle Aar tilbage hørt Exempel paa, at en var dæmt fra Livet for Injurier mod Kongen, og da han ikke vilde modtage nogen Raade, maatte man give en kundig Abolition eller Amnesti, for at han kunde blive fri for Straf. Dette kunde maaskee i Tilfælde som det da forefaldt ikke have nogen videre Bølge, men naar jeg tænker mig andre Forbrydelser, saa vilde det vilnel være noget meget Beuueligt. Man kan endog tænke sig et virkelig Mord, med Hensyn til hvilket

man paa Grund af særegne Omstændigheder vilde lade det opværende eller for Henslen forende, at Dødsdommen blev fuldbyrdet; men fordi Besoffomene i en opsagt Udretning frabad sig at Raade, der for at lade en saadan Dødsdom erobre, vilde være desto uheldigere. Naar en ret Rigsdagmand har bemærket, hvorledes uheldigheden ved Benaadning Straffens Nedsettelse har været forbunden med Ragskygning og Brandmærke, saa maa erindres, at det er Nogen, som jeg tror ikke længere har sinde Sted. Brandmærke er isærigt ikke i en lang Række af Aar bleven forbunden dermed, og efter den nu behærende Lovgivning, er Brandmærke saa godt som ophørt, dets ved Forordningen af den 10de October 1833, hvorefter Straf for Mord af Ridsmanden til Livet blev formildet, dets ved Forordningen af 11te April 1840, hvorefter Brandmærke er aldeles ophævet og Ragskygning saagodtform ophævet for Tyveri. Derimod har det ikke saa ganske sjeldent været Tilfældet, at Ragskygning er bleven forbunden med en saadan Benaadning, og dette vilde jeg tro, at der er Grund til at lade bemærke; men Bestemmelse herom forekommer mig dog ikke at tage sig udførlig godt ud i en Grundlovs. Det synes at være Nogen, som kan overlades til Regeringen. Det er ogsaa bemærket, hvorledes den, der var dæmt paa Vand og Dred, kunde være tilde tjent med, at man satte hamst Hængsel i den strædbedste Tid i Stedet, men jeg er overbevist om, at det ikke vilde falde Regeringen ind, hvor det ikke bestemt er givet, at den Dømte ønsker en saadan Forandring. Hvad der tillige angaar, saa anseendes ikke Benaadning uden den er enigt; ialfald anseendes en saadan Benaadning saaledes, at det er aldeles afgjort, at den ikke alene efter almindelige retlige Grundsatninger, men ogsaa efter den Paagjættedes egen Erklærelse maa betragtes som en almindelig Benaadning. Man kan forandre Hængsel paa Vand og Dred til Hængsel Hængsel, men ikke paa saa meget længere Tid; dette tror jeg ikke vil erindre. Men alle Sligt, forekommer det mig, fører til saadanne Punkter, som man i Grundloven ikke vil kan indlade sig paa.

Minister: Ved denne Paragraf paantager sig Nogen, hvor tvivlsomt det Udret "Kongen" er. Her fjæde "Kongen kan bemaade og give Amnesti, Ministrene kan haa fan med Høfshingst Samtykke bemaade." Man maa her spørge: betyder det Kongen ene eller i Forening med Ministrene? (Latter.) Jeg antager; at det maa betyde Kongen ene. Ministrene, der selv haae paa Lovens Standpunkt og under Lovens, der man ikke indremme en saadan Ret til at dispensere fra Lovens eller have Lovens Virkning. Jeg antager, at denne Ret til at vore Raade er overdraget Kongemagten, ifølge sin Placet for dens ideale Natur; men for en saadan Placet kunne jo naturligtvis constitutionelle Ministere, de Raade idag, men satte imorgen, ikke være Gjenstand. (Latter.) At min Opfattelse isærigt er den rigtige, viser Paragrafens egne Udtryk; thi man kan dog vel ikke antage, at Ordet "Kongen" i første Linie fulde have en Betydning, og Ordet "han" i sidste Linie en anden. Men Ordet "han" maa nødvendigvis betyde Kongen uden Ministrene, thi man kan dog vel ikke ville noget Saadant, som at indremme Ministeriet Ret til at fritage sig selv for Straf. Derudover, dersom det var en blot administrativ Forholdsregel, da havde Høfshingst allerede ingen Ret til at indtræde i nogetiømhelt Tilfælde; er det derimod, som jeg antager, en ren Souverænitets-Handling, da maa denne Ret til at undtage fra Lovens enten forbeholdes den hele souvereaine Magt, det er Kongen i Forening med Høfset, eller den ene Del af den souvereaine Magt kan overtræge sin Myndighed til den anden, som i dette Tilfælde. Høfset kan overtræge sin Myndighed til Kongen ene. At der er Nogen i min Paagjættelse, bekræfter endelig ved at for hen til andre Landes Constitutionsbestemmelser herom. Saaledes har f. Ex. den franske Constitution kun indremmet den udværende Magt en betinget Benaadningsret, og Amnestien er ganske forbeholdt den lovgivende Magt; det hedder nemlig i § 53: "Amnesti gøres kun ved Lov".

(Bortfaldt)